

memo

aan: Buro SRO-Arnhem
van: Laneco
datum: 31 augustus 2011

betreft: Quick scan flora en fauna Reijerskoop 263, Boskoop

1 Inleiding

Aan de Reijerskoop 263 te Boskoop is de sloop van de huidige bebouwing en de nieuwbouw enkele woningen voorgenomen. Voor deze ingreep mag plaatsvinden, moeten de effecten op beschermde natuurwaarden in beeld zijn gebracht. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen gebiedsbescherming (Natuurbeschermingwet 1998 en EHS) en soortenbescherming (Flora- en faunawet). In deze quick scan worden op basis van een eenmalig veldbezoek (op 17 juni 2011), biotoopinschattingen en verspreidingsgegevens uitspraken gedaan over de mogelijke aanwezigheid van beschermde natuurwaarden. Een quick scan heeft een verkennend karakter, en kan niet in de plaats treden van een veldinventarisatie.

Begrenzing plangebied te Boskoop

2 Gebiedsbeschrijving

Het plangebied aan de Reijerskoop 263 te Boskoop ligt binnen de bebouwde kom van Boskoop, ongeveer op de kruising van de Reijerskoop met de Goudse Rijkweg. Omdat Boskoop voor een groot deel bestaat uit lintbebouwing, is de afstand tot het buitengebied niet groot. Aan de noord-, oost- en westzijde van het plangebied ligt woon/werkbebouwing, en aan de zuidzijde ligt een kwekerij.

Het plangebied is deels omgeven door watergangen (zuidelijk deel) die zijn dichtgegroeid met eendenkroos. De huidige bebouwing is tot op de rand van de watergang gebouwd. In één van de watergangen ligt een gezonken houten roeiboot. Het voorterrein van het plangebied is verhard met klinkers, met daartussen wat opslag van bomen, struiken en kruiden. Het gebouw is grotendeels van hout; en bestaat uit 3 geschakelde gebouwen. De gebouwen zijn (grotendeels) geïsoleerd en in gebruik als opslag/kantoor. Aan de achterzijde van het plangebied staan tegen de watergang grote, breed uitgegroeide coniferen en wat andere opslag van bomen en struiken. De oevers van de waterkant zijn beschoeid. Er zijn geen grotere groenstructuren of waterelementen in het plangebied zelf aanwezig.

Indrukken van het plangebied (voorzijde en zijkant boven; achterzijde onder) (foto's Laneco).

3 Gebiedsbescherming

Het plangebied in Boskoop ligt op 4,5 kilometer afstand van het dichtstbijzijnde Natura2000gebied; Broekvelden, Vettebroek en Polder Stein, een moerasachtig Natura2000gebied. De Natura2000gebieden worden beschermd in de Natuurbeschermingwet 1998. Het plangebied in de bebouwde kom heeft geen relatie met dit kwetsbare gebied.

In het plangebied worden in de toekomst woonvoorzieningen gerealiseerd, zonder een grote externe werking. Gezien de afstand, de tussenliggende elementen en het lokale karakter van de ingreep (sloop en nieuwbouw van bebouwing), zijn alleen lokaal effecten op flora en fauna te verwachten. Negatieve effecten op het in de Natuurbeschermingwet 1998 beschermde Natura2000 gebied, worden niet verwacht.

Het plangebied ligt ook niet in of direct nabij de EHS. Vanwege de bovenstaande redenen zijn ook geen effecten op de EHS te verwachten.

Ook is voor het grotendeels bebouwde en verharde plangebied geen sprake van ligging in buiten de EHS met (zeer) hoge natuurwaarden; beplantingen vallend onder de Boswet; Randstad Groenstructuurprojecten en vier Strategische Groen Projecten; rijksbufferzones en gebieden met zeer hoge landschappelijke waarden zoals bedoeld in het compensatiebeginsel voor natuur en landschap (Provincie Zuid- Holland, 1997).

4 Soortenbescherming

In het kader van soortenbescherming is de Flora- en faunawet van toepassing bij ingrepen.

Algemeen voorkomende beschermde soorten

Omdat er in het verruigde plangebied enige dekking aanwezig is, kunnen algemeen voorkomende beschermde soorten (Tabel 1 Flora- en faunawet) als muizen en spitsmuizen, egel, bruine kikker en gewone pad in het plangebied voorkomen. Bruine kikker is tijdens het veldbezoek ook waargenomen. Aantasten van verblijfplaatsen van deze soorten mag op basis van een algemene vrijstelling. In het plangebied is tijdens het veldbezoek een beschermde plantensoort aangetroffen; de kleine maagdenpalm (tabel 1 Flora- en faunawet). Omdat het hier om verwilderde exemplaren uit een naastgelegen tuin gaat, is geen sprake van een natuurlijk groeiplaats, en valt dit exemplaar niet onder de bescherming van de Flora- en faunawet.

Strikt beschermde soorten

Strikt beschermde soorten stellen ook meer strikte eisen aan hun leefomgeving. Aangezien het plangebied grotendeels is verhard en bebouwd, de niet verharde delen bestaan uit een dichte struweel van hoofdzakelijk conifeer en er slootkanten zijn beschoeid, beschaduwd of bebouwd, is de ecologische waarde van het plangebied voor zwaardere beschermde soorten nu niet erg groot. Er zijn vooral gebouwbebwonende soorten te verwachten.

Planten

Het plangebied is grotendeels verhard. Er zijn enkel pionierssoorten waargenomen. Vanwege de door mensen beïnvloedde, enigszins voedselrijke situatie in het plangebied zijn er geen strikt beschermde soorten of rode lijst soorten te verwachten.

Grondgebonden zoogdieren

Strikt beschermde zoogdieren (ook van de rode lijst) die hier volgens verspreidingsgegevens (Broekhuizen, 1992) in de omgeving voorkomen zijn de noordse woelmuis en de waterspitsmuis. Beide soorten worden vanwege de afwezigheid van natuurlijke oevers niet verwacht. De watergangen zijn namelijk met een houten beschoeiing afgewerkt, en gezien de aanwezigheid van een dikke laag eendekroos ook vrij voedselrijk. Andere strikt beschermde soorten en soorten van de rode lijst worden op basis van verspreidingsgegevens niet verwacht.

Vleermuizen

Vleermuizen zijn op te delen in gebouw- en boombewonende soorten. Daarnaast zijn er soorten die van beide elementen gebruik maken. Verder is er onderscheid te maken in zomer en winterverblijven. Sommige soorten overwinteren in gebouwen, andere in grotten, bunkers, forten en kelders, en een derde groep overwintert in dikke bomen.

Soorten die volgens verspreidingsgegevens (Limpens, 1999) voorkomen in de omgeving zijn gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en meervleermuis. De panden in het plangebied leken op het eerste gezicht niet erg geschikt; echter, het hoofdgebouw bestaat uit gepotdekselde planken met isolatie erachter. Daarmee vormt de muur een potentieel geschikt verblijf voor vleermuizen. In de bomen zijn geen geschikte holtes voor vleermuizen aangetroffen, ze zijn allen te jong. Nader onderzoek naar verblijfplaatsen van gebouwbewonende soorten uit deze strikt beschermde soortgroep kan duidelijkheid geven over aan- of afwezigheid van verblijfplaatsen, en daarmee procedurele gevolgen voor het plan in het kader van de Flora- en faunawet inzichtelijk maken. Gezien de structuur van de gebouwen is het de verwachting dat hier alleen gewone dwergvleermuis en laatvlieger kunnen verblijven. Deze soorten staan overigens niet op de Nederlandse rode lijst van zeldzame soorten.

Vogels

Tijdens het veldbezoek zijn in het plangebied geen vogels gehoord of gezien. Dat had te maken met het slechte regenachtige weer. In het plangebied kunnen gezien de bossages wel (stads)vogels broeden. Alle vogels, en dan specifiek hun verblijfplaatsen (nesten) zijn strikt beschermd in de Flora- en faunawet. Aantasting en verstoring van actief gebruikte nesten is niet toegestaan.

Van de jaarrond beschermde vogelsoorten (LNV, 2009) is alleen de huismus op deze binnenstedelijke locatie te verwachten. Deze soort is niet aangetroffen tijdens het onderzoek wat in het broedseizoen plaatsvond. De schuren zijn niet geschikt voort uilen vanwege het ontbreken van geschikte invliegopeningen en intensief gebruik door mensen. Er zijn ook geen sporen aangetroffen die wijzen op de aanwezigheid van uilen. Zowel de steenuil, de ransuil als de kerkuil kunnen volgens verspreidingsgegevens (Atlas Nederlandse Broedvogels 2002) in de omgeving voorkomen.

Vissen

Omdat er geen ingrepen in de watergangen worden uitgevoerd zijn effecten op vissen uit te sluiten.

Amfibieën

Omdat er ook geen waterelementen (poelen of kleine watertjes zonder vis) of geschikt landbio-toop (natuurlijke ruigtestructuren) voor strikt beschermde amfibieën of amfibieën van de rode lijst aanwezig is, kunnen deze ook worden uitgesloten.

Reptielen

De enige soort die hier volgens verspreidingsgegevens voorkomt is de ringslang (Ravon, 2007). Deze soort leeft in en nabij natuurlijke watergangen en plant zich voort in broeihopen (als compost- en mesthopen). Omdat deze niet aanwezig zijn in het plangebied kan de aanwezigheid van deze soort worden uitgesloten. Gezien de afwezigheid van grotere eenheden met ruigtes en bijzondere structuren kunnen ook andere strikt beschermde soorten reptielen worden uitgesloten.

Insecten en overige soortgroepen

Insecten en soorten uit overige soortgroepen (als mollusken) worden uitgesloten. Beschermde soorten (in de Flora- en faunawet en op de rode lijst) uit deze groepen stellen zeer specifieke eisen aan hun leefomgeving in de vorm van bijzondere natuurlijke ruigtes, waardplanten of beschutte vegetatie met zonnige plekken. Deze zijn in het plangebied niet aanwezig.

Conclusie

- Gebiedsbescherming in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998, de EHS en het provinciale compensatiebeginsel voor natuur en bos, niet van toepassing op dit plan;
- De meeste (mogelijk) voorkomende beschermde soorten vallen onder de lichte beschermingscategorie van de Flora- en faunawet. Vaste rust- en verblijfplaatsen van deze soorten mogen op basis van een algemene vrijstelling worden aangetast, zonder dat sprake is van procedurele consequenties;
- Soorten van de Rode Lijst van nationale zeldzame soorten worden hier niet verwacht;
- Van de meer strikt beschermde soorten uit de Flora- en faunawet kunnen verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen (Tabel 3 Flora- en faunawet en bijlage IV Habitatrichtlijn) niet op voorhand worden uitgesloten. Nader onderzoek kan de gevolgen voor deze soorten, en daarmee de procedurele gevolgen voor het plan in beeld brengen. Nader onderzoek dient conform het Vleermuisprotocol (2011) te worden uitgevoerd.
 - Er is een onderzoek nodig naar kraam- en zomerverblijfplaatsen in de zomer, tussen begin juni en half juli;
 - Er is een onderzoek nodig in het najaar in de periode augustus/september.

- Alle vogelnesten zijn in het broedseizoen strikt beschermd in de Flora- en faunawet. Er dient daarom buiten het broedseizoen van vogels (half maart tot half juli) te worden gestart met werkzaamheden. Bij start in het broedseizoen moet door gericht onderzoek worden aangetoond dat er geen vogels broeden in en om het plangebied;
- Verder geldt altijd de zorgplicht, op basis waarvan door iedereen voldoende zorg in acht moet worden genomen voor de in het wild levende dieren en hun leefomgeving. Dit kan bijvoorbeeld door buiten kwetsbare periodes (het voortplantings- en winterslaap seizoen) te starten met werkzaamheden en het gefaseerd werken om dieren te kans te geven om te vluchten.

Als uiteindelijk blijkt dat er wel vleermuizen in het pand worden aangetroffen, dan zijn in het kader van de Flora- en faunawet mitigerende maatregelen nodig die zodanig zijn dat er geen effect optreedt voor de soort; en daarmee geen verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet worden overtreden. Voor de meeste vleermuissoorten zijn de volgende maatregelen voldoende om effecten te mitigeren;

- Slopen of ongeschikt maken van het gebouw dient plaats te vinden buiten kwetsbare periodes, in de periode september tot november of in maart, als de voornacht warmer is dan 10°C, zodat aanwezige vleermuizen kunnen wegvliegen;
- Buiten het kwetsbare seizoen dienen maatregelen genomen te worden om het gebouw ongeschikt te maken voor vleermuizen door:
 - Verwijderen van randen, en dakplaten (niet alles tegelijk) en om de meter een plank van de buitenwand van het gebouw;
 - Hierdoor zal tocht ontstaan, waardoor de aanwezige vleermuizen weg zullen trekken (op zoek naar een betere verblijfplaats);
- De maatregelen dienen minimaal een week voor de sloop te worden uitgevoerd;
- Voor de sloop dient door een vleermuisdeskundige te worden gecontroleerd of de vleermuizen daadwerkelijk zijn vertrokken;
- Het slopen dient plaats te vinden door middel van strippen. Dit houdt in dat al het aanwezige plaatmateriaal en overige losse elementen verwijderd worden;
- Ruim (enkele maanden) voor aanvang van het ongeschikt maken van het gebouw, moeten (tijdelijk) 4 vleermuiskasten worden opgehangen aan omliggende bebouwing (bijvoorbeeld in de woonwijk) als tijdelijke verblijfplaats voor de vleermuizen;

Om te bouwen gebouwen in de toekomst weer geschikt te maken voor vleermuizen wordt hieronder een aantal maatregelen voorgesteld. Er zijn verschillende opties:

- Grote open stootvoegen (2-3 cm breed en een steen hoog) op minimaal 2,5 meter hoogte aanbrengen in de muren aan minimaal 2 zijden van de nieuwbouw met een open aanvliegeruimte;

- Ruimtes in de spouw van minimaal 1 gebouw te laten ter hoogte van deze open stootvoegen van enkele vierkante meters. Deze ruimtes dienen met dunne (harde) isolatie (geen irriterend materiaal als glaswol) te worden geïsoleerd en te worden betimmerd met een houten plaat, zodanig dat er 3-4 centimeter ruimte is tussen de houten plaat en de harde isolatie. De bovenzijde van dit element moet dicht zijn. Verder dienen ter hoogte van de open stootvoegen toegangsopeningen te zijn van 3 bij 4 centimeter. Dit moet aan minimaal 2 zijden van de bebouwing worden gedaan.

En/of

- Het aanbrengen van daklijsten of gevelbetimmering waar een ruimte van 3-4 centimeter wordt gehouden tussen de gevel en de betimmering. De betimmering moet middels gaten van 3 bij 2 centimeter per 2 strekkende meter aan de onderzijde toegankelijk zijn voor vleermuizen.

Alle bovengenoemde maatregelen (zowel tijdens de sloop als tijdens de nieuwbouw) moeten onder begeleiding van een ter zake kundig ecooloog worden uitgevoerd.

Door de uitvoering van de bovengenoemde maatregelen kunnen effecten op vleermuizen over het algemeen worden gemitigeerd.